

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea

Oradea, 27 noiembrie

Seria I, Anul XXIX, Nr. 5 (338), 2021

A V-A ZI MONDIALĂ A SĂRACILOR

Din sumar:

Mesajul PSS Virgil Bercea, cu ocazia celei de a XXXVI-a Zi Mondială a Tineretului - pag. 2; Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus* - pag. 3; Scrisoarea circulară a Preafericitului Părinte Cardinal Lucian referitoare la prezenta situație sanitară - pag. 7.

Mesajul PSS Virgil Bercea cu ocazia celei de a XXXVI-a Zi Mondială a Tineretului

Dragi tineri,

Sfântul Părinte Papa Francisc invită întreaga Biserică să celebreze cea de XXXVI – Zi Mondială a Tineretului cu tema – “Ridică-te, te pun martor al celor pe care le-ai văzut” (Cf. Fap.26,16), duminică, 21 noiembrie 2021. Dorința Sfântului Părinte este ca, în această zi, Biserica să-i pună pe tineri în centrul atenției sale pastorale și să se roage pentru ei și împreună cu ei.

Dragii mei,

Vă trimit această scrisoare după câteva zile de la începerea postului Crăciunului. În această perioadă atât de incertă, dar așa de prețioasă, doresc să vă transmit acest mesaj ca mărturie a iubirii pe care o am pentru fiecare dintre voi. Suntem din nou închiși în casele noastre și ne confruntăm cu această răspândire continuă a virusului și avem multe motive să fim alarmați și, îngrijorați. Suntem cuprinși de tristețe pentru cei care mor singuri, pentru cei internați și pentru oamenii la care ținem cel mai mult, cum ar fi bunicii, părinții, vecinii și prietenii noștri. Școala, universitatea și de asemenea, multe activități ale Bisericii se pot desfășura doar cu limitarea numărului de participanți și cu distanțare, dar sunt totuși utile pentru menținerea relațiilor și oportunităților de comunicare și formare.

Tocmai în mijlocul acestei situații doresc să vă adresez un mesaj de speranță, invitându-vă ca în această Duminică să vă uniți în rugăciune cu toți tinerii din lume, pentru că voi sunteți bucuria lui Dumnezeu care

nu este departe de noi, care scurtează distanțe și vrea să vină în mijlocul nostru. Această certitudine, susținută de credință, este cea mai mare speranță a noastră.

Vă rog pe fiecare în parte să luați în considerare următoarele sugestii:

– în fiecare zi să spuneți o rugăciune – simplă dar constantă și trăită în intimitatea inimii;

– dacă puteți, nu uitați Cuvântul Domnului – Sfânta Scriptură – citiți zilnic Evanghelia de la Sfânta Liturghie;

– încercați să vă rugați cu prietenii voștri sau să citiți un pasaj din Evangheliie;

– fiți disponibili și participați la activitățile din parohie propuse de preoții voștri.

În așteptarea întâlnirii noastre, mă rog împreună cu voi și vă propun ca duminică, 21 noiembrie 2021, să ne unim în rugăciune în cadrul Sfintei Liturghii din fiecare parohie, iar la finalul acesteia să rostim împreună rugăciunea tinerilor.

Vă îmbrățișez cu drag pe toți,

+Virgil BERCEA
Episcop

Rugăciunea tinerilor

Doamne Isuse Cristoase, venim la tine, suntem ai tăi și vrem să fim ai tăi. Nu fugim de realitățile pe care le trăim. Nu ne temem de tinerețea noastră, dar suntem conștienți că trăim un timp de excepție. Tu, care ai promis că vei rămâne cu noi în fiecare zi, ascultă azi strigătul tinerilor tăi și fii pentru noi învățătorul și păstorul care ne conduce la mântuire. În timp ce ideologiile construiesc un nou Turn Babel, ne rugăm Ție cu tărie și încredere.

Dă-ne Doamne, te rugăm, o inimă curată și umilă pentru a înțelege adevărul și a respinge iluziile greșite. Dă-ne, Doamne, libertatea harului tău, ca să trăim în iubire și în dreptate. Dă-ne, Doamne, pacea izvorâtă din inima ta străpunsă; dă-ne pacea ta în adevăr, în dreptate și în iubire! Spiritul tău cel Sfânt să ne dăruiască pacea sufletului nostru prin sacramentele Bisericii.

Maria, Mama ta și Mama noastră, Isuse, să fie pentru tinerii care te urmează reflectarea chipului tău, semnul perfect al împăcării cu Dumnezeu, cu sine și cu lumea. Mâna ei de mamă iubitoare să vindece rănilor noastre și să ne facă pașnici, chiar cu prețul eroismului, atunci când cel rău ar voi să ne împingă pe urmele lui Cain.

Doamne, fă să vină cât mai curând ceasul când îngerii vor cânta fericirile pentru cei săraci cu inima pe acest pământ.

Că tu ești tinerețea noastră și ție mărire înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Spirit, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator

Ioan F. Pop: secretar de redacție

Colaboratori:

Otilia Bălaș, Mihaela Caba, Ioan Dărăbăneanu, Alin Crețu, Eugen Ivuț.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;
Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;
E-mail: olimpiu35@yahoo.it; Tel: 0722.450.013

Abonamente: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

Difuzare: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus*

În ce anume investim în viață?

14.11.2021

Iubiți frați și surori, bună ziua!

Textul evanghelic din liturgia de astăzi se deschide cu o frază a lui Isus care ne lasă uluiți: „Soarele se va întuneca, iar luna nu își va mai da strălucirea ei; stelele vor cădea de pe cer” (Mc 13,24-25). Cum așa, și Domnul face catastrofism? Nu, desigur, nu aceasta este intenția Sa. El vrea să ne facă să înțelegem că în această lume, mai devreme sau mai târziu, totul trece. Și soarele, luna și stelele care formează „firmamentul” – cuvânt care indică „fermitate”, „stabilitate” – sunt destinate să treacă.

Însă, la sfârșit, Isus spune ce anume nu se prăbușește: „Cerul și pământul vor trece”, spune El, „dar cuvintele mele nu vor trece” (v. 31). Cuvintele Domnului nu trec. El stabilește o distincție între lucrurile penultime, care trec, și lucrurile ultime, care rămân. Este un mesaj pentru noi, pentru a ne orienta în alegerile noastre importante ale vieții, pentru a ne orienta în ce anume se potrivește să investim viața. În ceea ce este tranzitoriu sau în cuvintele Domnului, care rămân pentru totdeauna? Desigur în acestea. Dar nu este ușor. De fapt, lucrurile care cad sub simțurile noastre și ne dau imediat satisfacție ne atrag, în timp ce cuvintele Domnului, deși frumoase, merg mai încolo de imediat și cer răbdare. Suntem tentați să ne agățăm de ceea ce vedem și atingem și ni se pare mai sigur. Este uman, ispita este aceea. Dar este o înșelătorie, pentru că „cerul și pământul vor trece, dar cuvintele mele nu vor trece”. Așadar, iată invitația: să nu construim viața pe nisip. Când se construiește o casă, se sapă în adâncime și se pun temelii solide. Numai un nesăbuit ar spune că sunt bani aruncați pentru ceea ce nu se vede. Discipolul fidel, pentru Isus, este cel care își întemeiază viața pe stâncă, adică pe cuvântul Său care nu trece (cf. Mt 7,24-27), pe fermitatea cuvântului lui Isus: acesta este fundamentul vieții pe care Isus îl vrea de la noi și care nu va trece.

Și acum întrebarea – mereu, când se citește Cuvântul lui Dumnezeu, se pun întrebări -, să ne întrebăm: care este centrul, care este inima pulsantă a cuvântului lui Dumnezeu? Așadar, ce anume dă soliditate vieții și nu va avea sfârșit niciodată? Ne spune Sfântul Paul. Centrul, în tocmă, inima pulsantă, ceea ce dă soliditate, este iubirea: „Iubirea nu încetează niciodată” (1Corinteni 13,8), spune Sfântul Paul, este iubirea. Cel care face binele investește pentru veșnicie. Când vedem o persoană generoasă și servibilă, blândă, răbdătoare, care nu este invidioasă, care nu bârfește, nu se laudă, nu se umflă de mândrie, nu jignește (cf. 1Cor 13,4-7), aceasta este o persoană care construiește cerul pe pământ. Eventual nu va avea vizibilitate, nu va face carieră, nu va deveni știre în ziare, și totuși ceea ce face nu se va pierde. Pentru că binele nu este pierdut niciodată, binele rămâne pentru totdeauna.

Și noi, frați și surori, să ne întrebăm: în ce anume investim viața? În lucruri care trec, ca banii, succesul, aparența, bunăstarea fizică? Din aceste lucruri noi nu vom duce nimic cu noi. Suntem alipiți de lucrurile pământești, ca și cum ar trebui să trăim aici pentru totdeauna? În timp ce suntem tineri, sănătoși, totul merge bine, însă când vine ora plecării trebuie să lăsăm toate. Cuvântul lui Dumnezeu ne avertizează astăzi: trece scena din această lume. Și va rămâne numai iubirea. Așadar, a întemeia viața pe cuvântul lui Dumnezeu nu înseamnă a evada din istorie, înseamnă a ne cufunda în realitățile pământești pentru a le face trainice, pentru a le transforma cu iubirea, imprimând în ele semnul veșniciei, semnul lui Dumnezeu. Iată așadar un sfat pentru a lua alegerile importante. Când eu nu știu ce să fac, cum să iau o alegere definitivă, o alegere importantă, o alegere care comportă iubirea lui Isus, ce trebuie să fac? Înainte de a decide, să ne imaginăm că suntem în fața lui Isus, ca la sfârșitul vieții, în fața Lui care este iubire. Și imaginându-ne acolo, în fața Sa, în pragul veșniciei, să luăm decizia pentru astăzi. Așa trebuie să decidem: privind mereu veșnicia, privindu-l pe Isus. Poate că nu va fi cea mai ușoară, poate că nu va fi cea mai imediată, dar va fi cea bună, acest lucru este sigur (cf. Sfântul Ignățiu de Loyola, *Exerciții spirituale*, 187).

După *Angelus*, Sfântul Părinte a spus următoarele:

Iubiți frați și surori,

Astăzi celebrăm a V-a Zi Mondială a Săracilor, născută ca rod al Jubileului Milostivirii. Tema din acest an sunt cuvintele lui Isus: „Pe săraci îi aveți întotdeauna cu voi” (Mc 14,7). Și este adevărat: omenirea progresează, se dezvoltă, dar săracii sunt întotdeauna cu noi, întotdeauna există, și în ei este prezent Cristos, în cel sărac este prezent Cristos. Alaltăieri, la Assisi, am trăit un moment forte de mărturie și de rugăciune, pe care vă invit să îl reluați, vă va face bine. Și sunt recunoscător pentru multele inițiative de solidaritate care au fost organizate în Diecezele și în parohiile din toată lumea.

Strigătul săracilor, unit cu strigătul Pământului, a răsunat în zilele trecute la Întâlnirea Națiunilor Unite despre schimbarea climatică COP26, la Glasgow. Îi încurajez pe cei care au responsabilități politice și economice să acționeze imediat cu curaj și clarviziune; în același timp invit toate persoanele de bunăvoință să exercite cetățenia activă pentru îngrijirea casei comune. În acest scop, chiar astăzi, Ziua Mondială a Săracilor, se deschid înscrierile la platforma *Laudato si'*, care promovează ecologia integrală.

Urez tuturor o duminică frumoasă. Și vă rog, nu uitați să vă rugați pentru mine. Poftă bună și la revedere!

Otilia BĂLAȘ

Andrei Mureșanu, autorul Imnului Național al României

16 noiembrie 1816 - 11/12 octombrie 1863

205 de ani de la naștere

„Andrei Mureșanu a scris multe versuri, dar a făcut o singură poezie: *”Deșteaptă-te, române!”*”, spunea Titu Maiorescu.

„Deșteaptă-te, române!” este „Imnul nostru Național”, s-a impus de la sine la Revoluția din 1989, fiind cântecul patriotic împletit cu viața și cu istoria noastră; Decretul-lege din 24 ianuarie 1990 l-a oficializat ca Imn Național.

Prin textul Imnului Național ne recunoaștem, ne exprimăm iubirea față de Patrie și ne prezentăm lumii. Autorul textului a rămas însă de cele mai multe ori un nume: Andrei Mureșanu.

Să trecem dincolo de această limită ca să cunoaștem istoria Imnului nostru și pe creatorul versurilor, căruia, astăzi, îi suntem datori să-i aducem omagiul nostru, astăzi, la 205 de ani de la nașterea sa!

Andrei Mureșanu (16 noiembrie 1816 - 11/12 octombrie 1863) împreună cu Timotei Cipariu, Aron Pumnul, August Treboniu Laurian, Simion Bărnuțiu și George Barițiu sunt fii ai Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică și reprezintă cea de a doua generație a Școlii Ardelene.

S-a născut la Bistrița, părinții fiindu-i Toader Mureșanu și Eftimia Serețeanu, o familie modestă – tatăl era tăbăcar. A urmat, între 1825-1829, „Școala Normală” săsească din Bistrița, iar între 1829-1832, în aceeași localitate, „Liceul Piarist”.

Din 1832 este elev la „Gimnaziul Superior Greco-Catolic” din Blaj, la terminarea căruia, între 1836-1838, urmează „Seminarul Teologic Greco-Catolic” tot la Blaj.

Crescuți în credință, respect și iubire față de valorile neamului, tinerii care au trecut prin Școlile Blajului au format elita intelectualilor români din Ardeal și o „preoțime de înaltă pregătire teologică, profund atașată Bisericii Greco-Catolice și idealurilor naționale ale neamului”. George Barițiu mărturisea acest adevăr când afirma că „acolo a învățat să rămână român și să scrie românește”.

Vizitând Școlile Blajului, Nicolae Iorga a fost profund impresionat: „Ce inimi bune și cinstite bat sub lungile reverende negre ale viitorilor preoți de sate..!”.

Mediul spiritual și cultural de la Blaj i-a format personalitatea și lui Andrei Mureșanu, cum a format-o atâtor oameni mari ai țării, și i-a trezit dragostea pentru lectură și scris. Profesorii îi îndrumau și îi încurajau pe elevi; Timotei Cipariu i-a abonat pe elevi la „Curierul românesc”, gazeta lui Heliade. Primele încercări literare ale lui Mureșanu sunt din timpul liceului, sunt versuri publicate în revista – manuscris, „Aurora”, prima revistă școlară din cultura noastră.

Coleg de studii, cu câțiva ani mai mare, i-a fost George Barițiu. Pasiunea pentru literatură și străduința de început în arta scrisului i-au apropiat și o prietenie frumoasă i-a legat de-a lungul vieții.

În 1838, când George Barițiu a plecat la Brașov, l-a luat cu sine și pe Mureșanu și i-a obținut dispensa pentru a intra în învățământ, deși era încă student. Va fi profesor la școala românească din Cetate și la „Liceul Romano-Catolic”.

Timpul petrecut la Brașov este rodnic în scris, publică poezii și articole în gazetele lui Barițiu, „Foaie pentru minte, inimă și literatură” și „Gazeta de Transilvania”. Un spațiu distinct îl au traduceri și prelucrări din literatura germană, din Schiller, Herder, Burger etc.

Tot la Brașov a avut ocazia să cunoască pe unii poeți din Principate, pe Heliade Rădulescu, Grigore Alexandrescu, Dimitrie Bolintineanu și Vasile Alecsandri, care îi vor influența primele versuri. În scurt timp poezia sa își găsește nota particulară: „reflectarea frământărilor naționale și sociale ale vremii”. Și tot Brașovul este locul în care își va întemeia familia, prin căsătoria cu Suzana Greceanu, familie foarte frumoasă, cu opt copii, dar tot timpul amenințată de sărăcie.

La 3/15 mai 1848 a participat la Adunarea de pe Câmpia Libertății de la Blaj și sub impresia acestui eveniment va scrie poezia „Un răsunet”, cunoscută cu titlul „Deșteaptă-te, române”, „Marseilleza românilor”, cum a numit-o Bălcescu.

Ca și Andrei Mureșanu, autorul imnului „Marseilleza”, Rouget de Lisle (1760-1836), nu este autorul unor poezii „de primă mărime”, este autorul unei singure poezii devenite nemuritoare.

Cei doi poeți sunt înflăcărați de același ideal pe care îl cântă în poeziile lor: libertatea. Poezia lui Mureșanu devine imediat imnul revoluționarilor români de la 1848. De atunci, idealul a însuflețit mulțimile, a unit inimile în momentele de încercare sau sărbătorești ale istoriei. „Deșteaptă-te, române” a fost cântat cu voci răsunătoare, prin munți, de oștenii lui Avram Iancu, cu voci șoptite, în timpuri primejdioase, dar a reușit să

(continuare în pag. 5)

(urmare din pag. 4)

treacă mereu peste obstacolele din cale și să se transmită din generație în generație. „Marseilleza” a avut un drum asemănător.

Analizând versurile imnului „Deșteaptă-te, române”, profesorul universitar Ion Buzași afirmă că „poezia, într-adevăr nemuritoare, a intrat în fondul de aur al liricii patriotice românești”, asigurându-i autorului „nemurirea”.

La o privire atentă, se poate observa legătura dintre „Deșteaptă-te, române!” și „Discursul din Catedrala Blajului”, și el nemuritor, al lui Simion Bărnuțiu, rostit în 2/14 mai 1848, discurs-pagină antologică a oratoriei în cultura noastră.

Cele două opere sunt create într-un moment hotărâtor al istoriei, care aduce în prim plan situația națională și socială a românilor ardeleni. Cuvântul lui Bărnuțiu trezește conștiințele și energiile pentru cauza libertății și a unirii, iar trecutul este imboldul; strămoșii „din adâncul mormintelor cer strănepoților să fie la înălțimea vremurilor străbune”, le cer să nu uite că și ei au trebuit să lupte pentru pământ și limbă.

Fără să fie atestată documentar, despre geneza poeziei există și o „cvasi – legendă”, care plasează momentul creației într-o dimineață din luna mai a anului 1848. Legenda spune că poetul „împins de o putere nevăzută spre vârful muntelui Tâmpa din Brașov, urca potecile piciorului de munte ca târât de o vrajă {...} Sosit pe cea mai înaltă culme a Tâmppei ... se hotărî ca, precum Moise odinioară a dat poruncile Decalogului, tot astfel să întocmească și el pentru români niște <legi> de reînnoire, de redeșteptare, de chemare la o nouă viață”. Așa s-ar fi născut poezia „Un răsunet”.

Adevărul este că, înapoiat de la Blaj, Andrei Mureșanu a stat la masa de scris o noapte întreagă, inspirat, lucrând „Deșteaptă-te, române!”.

Tot la fel ca și „Discursul” lui Simion Bărnuțiu, „Răsunetul” lui Andrei Mureșanu trezește conștiința națională și dă expresie dorului de libertate și unitate națională. Deși aparțin unor genuri literare diferite, textele amintite au comun nota de manifest. Cei doi scriitori „sunt vizionari ai unității naționale”, prin ei, ideile Școlii Ardelene se răspândesc, sunt preluate, prind viață. „Atunci s-a ridicat glasul de tunet al lui Bărnuțiu, făcând chemarea din urmă la Blaj, chemare trecută în preamăritul imn-rugăciune al românilor, Deșteaptă-te, române” (Ion Buzași, „Andrei Mureșanu – Monografie” - Ediția a II-a, revăzută și completată, Charmides, 2013, p.109).

Paternitatea melodiei a fost mult discutată, după unii, autorul ar fi necunoscut, există părerea că Andrei Mureșanu ar fi și creatorul melodiei, se știe că era dăruit cu talent muzical – și Rouget de Lisle este creatorul melodiei „Marseillezei”, poetul era și compozitor. George Călinescu atribuie melodia lui Anton Pann, presupune că melodia lui Anton Pann a fost „găsită și adaptată de Gheorghe Ucenescu”, cântăreț la Biserica „Sfântul Nicolae” din Șcheii Brașovului.

După Revoluție, Mureșanu se refugiază cu George Barițiu și cu familiile în Muntenia; la înapoierea în Ardeal, va fi un timp, la Sibiu, funcționar și traducător la „Buletinul oficial al guvernului”, serviciu care îl is-tovește, neavând astfel de aptitudini. La propunerea lui Simion Bărnuțiu, care îi oferă o catedră la Iași, unde era profesor universitar, răspunde cu amărăciune: „Domnul meu, chemarea mea ar fi să mă cuprind cu Pegasul, aspirând la Olimp [...] iar nu să traduc guvernului meu hârtii ciocoiești”.

În ultimii ani de viață traduce din „Noptile” lui Young și, la sugestia lui Barițiu, din „Analele” lui Tacit. Constant, în tot cursul vieții a desfășurat o activitate publicistică de valoare.

Prietenul său de-o viață, George Barițiu, în 1861, îl va readuce la Brașov, dar Andrei Mureșanu era deja bolnav ... În anul 1862, în numele frumoasei lor prietenii, George Barițiu face să-i apară volumul „Din poeziile lui Andrei Mureșanu”, volum care va fi premiat de către Astra. Bucuria trăită de poet nu a avut puterea de a schimba nimic, noaptea aceea de noiembrie în care Andrei Mureșanu s-a stins din viață era tot mai aproape ...

A rămas în conștiința scriitorilor și puțini sunt poeții care au fost atât de evocați cum este Mureșanu. De la Eminescu, care face să se audă din versurile lui Mureșanu „vocea ruginită a lanțului” ce cade, „Preotul deșteptărilor noastre, semnelor vremii profet” este amintit de poeți și prozatori. Iosif Vulcan vede în „Răsunet” un program național, consideră poezia „testamentul sfânt al apostolilor noștri și evanghelia națională scrisă cu litere de aur”.

Blajul Școlii Ardelene l-a format pe Andrei Mureșanu și l-a făcut să fie ceea ce a fost. Ideologia Școlii Ardelene se regăsește întreagă în gândirea și scrisul poetului ardelean. Profesorul blăjean Ion Rațiu subliniază: „Natura i-a dat sentimente și talent, Blajul i-a dat directivă. Blajul a deșteptat în el iubirea de libertate, de neam și literatură românească”.

Andrei Mureșanu este cunoscut mai ales prin poezia sa patriotică, dar registrul versurilor sale cunoaște și alte teme, un loc deosebit îl are poezia religioasă, fiind el însuși un suflet plin de credință. În versuri ce amintesc psalmii, îl preamărește pe Dumnezeu pentru creația sa sublimă, îi mulțumește pentru tot ce a dăruit omului, pentru conștiința care îl ajută în efortul de a fi Om.

„Glasul lui a răsunat neînterupt în sufletul neamului. Cuvântul lui a fost cuvânt de nădejde”, spunea Episcopul Martir Iuliu Hossu .

Acum și peste timpuri, poezia lui Andrei Mureșanu va rămâne poezia speranței și demnității noastre. Și nota mesianică a versurilor sale, și spiritul constructiv, care o caracterizează, vor deschide spre viitor largi și luminoase orizonturi .

Pentru toate acestea, la 205 de ani de la naștere, îi aducem recunoștința și omagiul nostru.

Din istoria vieții spirituale în Biserica Greco-Catolică [14]

Ziua Morților

În creștinism moartea este sfârșitul vieții pământești și trecerea cu sufletul prin judecata particulară în așteptarea Învierii de Apoi. Pe lângă ceremonialul înmormântării și alte pomeniri individuale, Biserica a introdus în cult pomeniri generale ale tuturor morților și a fixat anumite zile speciale.

În Orient, din timpurile primare ale creștinismului, ziua morților s-a sărbătorit în sâmbăta Floriilor, adică cu o săptămână înaintea sărbătorii Învierii Domnului. În Occident, după ce Papa Bonifaciu al IV-lea (secolul al VI-lea) a transformat Panteonul din Roma (templul roman al tuturor zeilor) într-un templu creștin dedicat „tuturor sfinților”, Papa Grigore al III-lea, respectiv Papa Grigore al IV-lea, în secolul al XI-lea, au fixat atât data și mesajul sărbătorii, cât și universalitatea ei: 1 noiembrie - Ziua Tuturor Sfinților. În veacul al X-lea, Sf. Odilon, abate al mănăstirii Cluny din Franța, adaugă o celebrare pe 2 noiembrie, ca zi de rugăciune pentru cei morți. De atunci, din Evul Mediu, acest obicei, observat inițial doar în Franța, s-a răspândit în toată Europa și se păstrează până azi. În 1311, Roma a stabilit oficial data de 2 noiembrie ca zi în care să fie celebrată pomenirea tuturor morților. Specificăm și necesitatea pastorală a Bisericii de a lupta cu Halloweenul prezent din primele secole în Bretania și Irlanda, reminiscență a sărbătorilor celte.

Un autor greco-catolic al vremii interbelice se oprește asupra semnificației simbolice a datelor diferite la care se comemorează ziua morților în biserica răsăriteană și în acea apuseană. În biserica apuseană Ziua Morților se ține toamna, la 1 noiembrie, atunci când natura începe a muri, când frunzele copacilor cad, când florile se ofilesc și iarba îngheață. Biserica apu-

seană le spune atunci oamenilor: așa vă veți ofili și voi. Biserica răsăriteană este mai tainică și mai profundă. Ea nu sărbătorește ziua morților toamna, când moare natura, ci primăvara când toate înviază. Când natura învie se sărbătorește învierea lui Lazăr. Sâmbăta învierii lui Lazăr este totodată și Ziua Morților, zi apropiată de ziua învierii lui Hristos. Biserica răsăriteană zice atunci credincioșilor săi: Vedeți cum învie natura, cum crește speranța? V-ați pierdut pe careva drag? Nu pentru totdeauna. Vor învia și ei, cum învie acum natura (cf. Sâmbăta Morților la Blaj. Pentru sărbătorească apuseană ziua morților toamna, iar noi răsăritenii primăvara, în „Unirea Poporului”, Blaj, nr. 15, 1931, p. 5).

Așadar, Biserica Răsăriteană face pomenirea tuturor morților în Sâmbăta lui Lazăr, adică sâmbăta dinaintea duminicii Floriilor (Floriile sunt sărbătoarea Intrării Domnului Hristos în Ierusalim), adică cu o săptămână înaintea sărbătorii Paștilor. În perioada interbelică, Sinodul arhidiecezan din Blaj din 1927 stabilește ca ziua morților în Biserica Greco-Catolică din România să se țină în sâmbăta lui Lazăr, când preoții trebuie să iasă în procesiune în cimitire și să officieze slujba parastasului.

În Transilvania, datorită influenței culturale și religioase apusene, românii greco-catolici au introdus în propria lor tradiție „Noaptea Luminii” respectiv „Luminația” în seara de 1 noiembrie a fiecărui an, sărbătorindu-și în rugăciune morții. Obiceiul s-a generalizat în Biserica Greco-Catolică din Transilvania la începutul secolului al XX-lea, iar această tradiție a fost moștenită parțial și de comunități locale ortodoxe transilvănene (care, spre a se diferenția, merg în cimitire în prima sâmbătă din luna noiembrie sau în sărbătoarea Sfinților

Arhangheli din 8 noiembrie). De atunci, în toată Transilvania, la 1 noiembrie, cimitirele devin izvoare de lumină ce luminează întunericul orașelor și satelor ardelen. Deja în anul 1908 un autor greco-catolic notează: „Ziua morților a fost sărbătorită la 1 Noiembrie și de publicul nostru blăjean. Mărturisim sincer că am rămas foarte surprinși de luminația neobișnuită din cimiter. Ce avem noi cu această sărbă-

(continuare în pag. 7)

Scrisoarea circulară a Preafericitului Părinte Cardinal Lucian referitoare la prezenta situație sanitară

Blaj, la 22 octombrie 2021

**Preasfinții Voastre,
Cucernici Părinți,
Cuvioși călugări și călugărițe,
Iubiți credincioși,**

Situația critică și criza sanitară prin care țara noastră trece din cauza pandemiei provoacă suferință în multe familii. Numărul deceselor crește îngrijorător, la fel ca cel al îmbolnăvirilor.

În această situație tragică, Biserica își exprimă ca întotdeauna compasiunea pentru cei aflați în suferință și transmite tuturor un mesaj de încurajare și de speranță. Sfântul Părinte Papa Francisc a afirmat în mesajul video difuzat pe data de 18 august 2021 că vaccinarea „este un act de iubire. A contribui astfel încât majoritatea populației să se vaccineze este un act de iubire. Iubire față de noi înșine, iubire față de rude și prieteni, iubire față de toate popoarele”.

Misiunea dificilă de a pune capăt acestei pandemii îi revine autorităților Statului, pe care Biserica le susține prin rugăciune și prin îndemnarea fiilor Săi la vaccinare și la respectarea cu strictețe a tuturor măsurilor necesare, pentru a se ameliora situația actuală și a preveni agravarea acesteia.

Clipele de mare suferință prin care trecem ne îndeamnă să ne dedicăm și mai mult rugăciunii. În ziua de duminică, 24 octombrie a.c. se vor face în toate bisericile noastre rugăciuni pentru ca Bunul Dumnezeu să oprească încercarea și să se îndure de noi. Maicii Prea-

curate îi încredințăm soarta lumii și a omenirii, rugându-o să ne fie mijlocitoare la Fiul său și Mântuitorul nostru pentru ca să reverse peste noi și lume harurile sale.

Recomandăm tuturor să-i aibă prezenți în rugăciunea zilnică pe cei suferinzi, dar și pe cei care, prin misiunea lor, își expun sănătatea cu devotament și compasiune față de semenii.

Bunul Dumnezeu să vă ocrotească pe toți!

Cu arhieresti binecuvântări,

Cardinal LUCIAN

Arhiepiscop Major al Bisericii Române Unite
cu Roma, Greco-Catolică
www.bisericaromanaunita.ro

(urmăre din pag. 6)

toare a bisericii apusene? Pentru ce să nu ținem seamă de Sâmbăta Floriilor, prescrisă de ritualul bisericii noastre? Nu e bine să copiem în toate pe străini, și nu e frumos, ca chiar în Blaj să se încetățenească sărbători și datini străine” (în „Unirea”, Blaj, 1908, nr. 44, p. 369). Pe lângă păstrarea tradiției bizantine, o altă cauză a refuzării acestui obicei este și dorința de a nu proceda în mod asemănător maghiarilor (care erau romano-catolicii transilvăneni).

Dincolo de aspectul liturgic, mai există un aspect practic care este remarcat în viața religioasă a românilor, surprins atât de plastic în următorul paragraf. „Nu se poate spune că poporul român nu are cultul morților. Dar privind cimitirile noastre ai impresia că acest cult a murit și el, înmormântat de cultul uitării morților. Jungle de buruieni, maidane pe care pasc, profanator, vitele, cimitirile multor parohii parcă așteaptă și ele să fie îngropate undeva, într-un decent și ciudat cimitir al cimitirelor. Mormintele sunt îngrijite exact atât cât pretinde obiceiul și cât permite timpul. Credincioșii noștri se pricep de minune să facă înmormântări frumoase,

impresionante. Dar înainte de moarte nu știu să se pregătească pentru moarte, iar după ce a murit cineva, nu sunt obișnuiți să-i cinstească mormântul. Preotul, prin predici, prin Sf. Liturghii pentru morți, parastase, slujba din Sâmbăta lui Lazăr la cimitir, să mobilizeze elevii de la școală și tineretul din parohie pentru curățirea și înfrumusețarea cimitirului. A șasea poruncă bisericească ar trebui să fie așa: «Să îngrijim mormintele morților măcar o dată pe an, înainte de Paști», subliniind acel «măcar» care, firește, nu înseamnă «numai». Și fiecare credincios ar trebui convins să lase cu limbă de moarte să i se îngrijească mormântul” (cf. *Îngrijirea cimitirelor*, în „Curierul Crestin”, Cluj, nr. 4, 1947) (Cf. Anton Rusal, *Pietate și devoțiuni. Istoria vieții spirituale în Biserica Greco-Catolică din România (1918-1948)*. Vol. 1: *Spiritualitatea laicală*, Ed. Globe Edit, Beau Bassin, 2020).

pr. dr. Anton RUS

Facultatea de Teologie Greco-Catolică, Blaj

www.e-communio.ro

Întâlnirea formativă cu preoții și soțiile acestora din protopopiatele Șimleu și Zalău a PSS Virgil

Sâmbătă, 23 octombrie 2021, au continuat la Șimleu Silvaniei, **Întâlnirile formative cu preoții și soțiile acestora**, de această dată participând Protopopiatele Șimleu și Zalău.

Prezenți au fost, ca de fiecare dată, Preasfinția Sa Virgil Bercea – episcopul greco-catolic de Oradea, Pr. Mihai Vătămănelu – vicarul general al eparhiei, pr. Antoniu Chifor, vicar cu preoții, Pr. Paul Popa, responsabil cu Biroul Pastoral și Pr. Mihai Tegzeș – responsabil cu pastorația familiilor în Eparhia de Oradea. A fost o întâlnire de formare a preoților și soțiile acestora, precum și de prezentare a Planului Pastoral din Eparhia de Oradea pe anul 2021-2022.

PS Virgil le-a dresat celor prezenți un cuvânt de îndrumare spirituală, de aprofundare a vieții de credință în familie, încurajându-i pe cei prezenți în activitățile ce urmează în Anul pastoral 2021-2022 și asigurându-i de apropierea sa permanentă.

Pr. Mihai Vătămănelu a prezentat, după aceea, o reflecție din cursul de formare a Pr. Renzo Bonetti – Sacramentul Preoției și Sacramentul Căsătoriei. Curs de formare pentru preoții și soțiile lor, primul curs tipărit de acest gen din țara noastră. Printre altele, părintele a subliniat: *”Cu sacramentul căsătoriei este consacrată relația dintre cei doi! Soții devin un trup consacrat. Soția devine co-responsabilă de exercitarea preoției soțului ei, ajutându-l să fie coerent, nu substituindu-și soțul. Voi sunteți chemate să-l ajutați pe soțul vostru să-și cinstască darul preoției sale. Voi, soții, v-ați căsătorit cu un om, nu cu preoția. Preotul trebuie să dea prioritatea de iubire, în mod stabil, soției. Dar acest adevăr îl unesc cu ceea ce am afirmat cu puțin timp în*

urmă. Soția care este pasionată și interesată pentru ca soțul ei să fie preot, să-și exercite preoția, îl stimulează să fie preot, și-și folosește întreaga ei sensibilitate feminină pentru a-l ajuta pe soțul ei să fie preot”.

Planul de formare și datele cursurilor de formare pentru preoți și soțiile acestora au fost prezentate de către Pr. Antoniu Chifor, vicarul cu preoții din eparhia noastră.

Întâlnirea a continuat cu intervenția Pr. Paul Popa, care a prezentat Broșura Anului Pastoral, elaborată de Consiliul Pastoral al episcopiei, și care conține agenda cu toate evenimentele importante din anul pastoral 2021-2022.

Pr. Mihai Tegzeș a prezentat ultimele cărți apărute pe domeniul familiei și al căsătoriei, printre care a enumerat: „Căsătoria – un sacrament pentru misiune”, „Taina Căsătoriei – adevărata identitate a soților”, „Familia Amoris Laetitia – curs pentru logodnici”, „În familie credința face diferența”, „Iertarea în cuplu”, toate scrise de Pr. Renzo Bonetti și apărute prin îngrijirea Departamentului pentru pastorația familiilor și a adulților din Eparhia de Oradea. Recomandarea a fost ca preoții parohi să prezinte credincioșilor câte o cateheză pe lună din cartea ”Căsătoria – un sacrament pentru misiune. A avut loc apoi prezentarea programului formativ pentru familii și a exercițiilor spirituale care se vor ține în două serii: una în Postul Crăciunului și cealaltă în Postul Paștelui.

Spre finalul întâlnirii, Preasfinția Sa Virgil Bercea a dat cuvântul soțiilor prezente, cu rugămintea de a împărtăși din experiența și activitatea lor, bucurii și dificultăți, mulțumindu-le pentru dăruirea și implicarea lor în viața Bisericii.

Biroul de Presă

Întâlnirea preoților și a preoteselor din Protopopiatul Oradea cu PSS Virgil

Sâmbătă, 30 octombrie 2021, în Catedrala "Sfântul Nicolae" din Oradea, a avut loc ultima întâlnire din seria Întâlnirilor formative cu preoții și soțiile acestora din Eparhia de Oradea.

După rugăciunea de început, PSS Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea, le-a adresat celor prezenți un cuvânt de învățătură și de încurajare în acea datorie a fiecăruia de a-și înmulți talanții primiți de la Dumnezeu, nu pentru sine, ci pentru a-i dăruia celorlalți: Dacă știm să oferim cu generozitate ceea ce am primit, cu adevărat talantul pe care l-am primit va crește și va sporii. Mulțumind preoților și soțiilor acestora, PSS Virgil a continuat: *"Doresc să vă mulțumesc dumneavoastră preoților, pentru tot ceea ce faceți și pentru maniera în care înmulțiți talantul și dăruiti în fiecare zi cu generozitate și disponibilitate tot ceea ce ați primit. Și în același timp, doresc să le mulțumesc doamnelor preotese, care stând lângă dumneavoastră au și ele o cruce personală pe care probabil mulți nu o văd dar pe care eu o știu foarte bine. Prin sufletul unei femei, după cum a spus dreptul Simeon, trece foarte adesea sabie"*.

Pr. Mihai Vătămănelu, vicarul general al eparhiei, a continuat întâlnirea printr-o cateheză care a cuprins o sinteză a cărții *Sacramentul Preoției și Sacramentul Căsătoriei*. Curs de formare pentru preoții și soțiile lor, a Pr. Renzo Bonetti, bazându-se pe câteva întrebări esențiale: *Ce vrea să îmi spună mie Isus ca preot și ca soți? Cu cine se aseamănă cuplul meu? Ce ADN conține, ca să-i dezvolt potențialul?*

„Amoris Laetitia” subliniază de mai multe ori care este misiunea specifică soților, dar clericalismul triumfă în toată Biserica. M-aș bucura ca voi, preoții căsătoriți, să aduceți această noutate în Biserică. Pentru

că Spiritul Sfânt a sugerat aceste lucruri Bisericii încă din timpul Conciliului Vatican al II-lea.

Pr. Antoniu Chifor, vicarul cu preoții din eparhia noastră, a intervenit, în continuarea întâlnirii, pentru a prezenta *Planul de formare* și datele cursurilor de formare pentru preoți și soțiile acestora, precum și perioadele altor cursuri și întâlniri formative pentru preoții și laicii din Eparhia de Oradea.

Doamna Ramona Dragoș, reprezentantul Biroului Pastoral, le-a adus la cunoștință celor prezenți detaliile legate de *Broșura Anului Pastoral*, elaborată de Consiliul Pastoral al episcopiei.

Ultimele cărți legate de Preoție și Căsătorie, ale Pr. Renzo Bonetti – expert în sacramentul căsătoriei și pastorația familiei din Italia, au fost prezentate de către Pr. Mihai Tegzeș. Apărute prin îngrijirea *Departamentului pentru pastorația familiilor și a adulților* din Eparhia de Oradea, sunt niște instrumente utile și practice atât pentru viața interioară a cuplului, cât și pentru cei care vor să se implice în pastorația familiilor. A avut loc apoi prezentarea programului formativ pentru familii și a exercițiilor spirituale care se vor ține în două serii: una în Postul Crăciunului și cealaltă în Postul Paștelui.

În finalul întâlnirii, Preasfinția Sa Virgil Bercea a dat cuvântul soțiilor prezente, cu rugămintea de a împărtăși din experiența și activitatea lor, bucurii și dificultăți, mulțumindu-le pentru dăruirea și implicarea lor în viața Bisericii. Acest moment, plin de profunzime și mărturii de viață extraordinare, i-a umplut pe toți cei prezenți de încredere și speranță în viitorul Bisericii Greco-Catolice din România.

Biroul de Presă

Copiii chiar au drepturi

În fiecare an, pe 20 noiembrie - pentru a marca adoptarea Convenției cu privire la Drepturile Copilului - UNICEF sărbătorește **Ziua Internațională a Drepturilor Copilului**, promovează respectarea drepturilor copilului și organizează campanii de strângere de fonduri pentru problemele cele mai presante cu care se confruntă copiii, astfel încât fiecare copil să se dezvolte la potențialul maxim.

Este o zi și o aniversare importantă și pentru Asociația Caritas Eparhial Oradea care are ca beneficiari și copii. Este vorba de cei 47 de copii din clasele primare care participă, zi de zi la activitățile derulate în cadrul Centrul after-school "Sfântul Martin" de la Ioaniș.

Când am preluat acest centru, am făcut-o din dragoste dar și cu sentimentul de responsabilitate față de copiii defavorizați din această comunitate, căroră am dorit să le oferim acele experiențe de învățare și dezvoltare personală la care, altfel, nu ar fi avut acces.

Iar timpul, răbdarea, grija, pasiunea investite în acești copii au dat roade. Copiii de odinioară au ajuns elevi de liceu sau la facultate sau practică o meserie. Și alte generații au venit din urmă și le calcă pe urme.

Un lucru esențial, însă, a rămas neschimbat și continuă să caracterizeze munca noastră de fiecare zi, cu acești copii: responsabilitatea pe care o simțim față de ei. Sunt copii. Provin din medii defavorizate. Sunt vulnerabili. Și suntem pe deplin conștienți că trebuie să ne asigurăm că acești copii, atâta timp cât sunt beneficiari ai noștri nu vor suferi niciodată, în nici un fel de circumstanțe, nici un abuz. De nici un fel. Am afirmat și afirmăm acest lucru foarte clar. Dar am dorit ca acest

angajament să nu fie doar verbal ci să fie cuprins și într-un document intern al organizației.

Astfel, pe parcursul a doi ani de zile am lucrat, în cadrul organizației, la elaborarea a ceea ce astăzi se numește Politica de Protecție a Copilului și Adultului Vulnerabil, a Asociației Caritas Eparhial Oradea. Nu a fost o muncă ușoară și știm că este un document perfectibil. Dar am vrut neapărat să începem de undeva. Să ne asumăm, în scris, responsabilitatea asigurării siguranței și integrității copiilor beneficiari ai serviciilor organizației noastre. Și credem că am reușit să producem un document în măsură să confirme seriozitatea și profesionalismul cu care ne facem treaba.

Politica de Protecție a Copilului și Adultului Vulnerabil este un document ale cărui prevederi și angajamente sunt obligatorii pentru toți angajații, voluntarii, partenerii și colaboratorii organizației.

Nu este un clișeu, este un adevăr incontestabil: copiii sunt viitorul și pot contribui la schimbările în bine din școlile, comunitățile și țările lor. Iar dacă provin din medii defavorizate, nu trebuie decât un pic mai multă grijă și dragoste pentru a-i ajuta să-și deschidă aripile și să zboare la fel de sus ca și ceilalți copii. Și mai trebuie ceva: angajamentul nostru, al tuturor oamenilor mari că acești copii vor fi mereu în siguranță.

Politica de Protecție a Copilului și Adultului Vulnerabil a Asociației Caritas Eparhial Oradea este tocmai un asemenea angajament.

Mihai OLENICI
Manager proiecte

Ghete oferite de kiwanienii europeni

Ghetele oferite de kiwanienii europeni, prin intermediul Kiwanis Children's Fund in Europe, copiilor din România pentru a înfrunța frigul sezonului rece au sosit și la poalele Apusenilor, la Ioaniș, comuna Finiș, jud. Bihor.

45 de copii de la after school-ul organizat aici exemplar de Caritas Eparhial Oradea le-au așteptat cu nerăbdare și au admirat cu ochii mari frumoasele încălțări îmblănite cu care vor putea merge la școală, indiferent cât de mari vor fi nămeții și cât de ascutit gerul iernii.

Copiii au aflat și cum trebuie să le întrețină pentru a se bucura cât mai îndelung de căldura lor.

Mulțumim părintelui Olimpiu Todorean, cel care administrează acest centru și altele, și educatoarelor centrului pentru ajutor și îi felicităm pentru condițiile create pentru ca acești copii să poată beneficia zilnic de studiu asistat, de masa caldă și de gustare.

Kiwanis Art Oradea nu este la prima colaborare cu Caritas Eparhial Oradea și sperăm să mai putem aju-

ta copiii protejați de această asociație caritabilă.

<https://www.facebook.com/kiwanisartoradea>

Și cei săraci au o Zi a lor...

Cu prilejul celei de a V-a Zi Mondială a Săracilor instituită de Papa Francisc, în cursul zilei de luni, 15 noiembrie 2021, am avut bucuria de a-l avea în mijlocul nostru, la Cantina socială "Maria Rosa", pe Prea Sfinția Sa Virgil Bercea, episcop de Oradea, însoțit de părintele vicar responsabil cu preoții, Antoniu Chifor și Eugen Ivuț, secretar.

După discuțiile familiare din fața cantinei, oaspeții și beneficiarii au intrat în sala de mese.

Cum era și firesc de data aceasta, Prea Sfinția Sa a rostit o rugăciune împreună cu beneficiarii.

În timpul servirii prânzului, Preasfințitul Virgil a mărturisit celor prezenți faptul că cei săraci sunt permanent în gândul și grija dumnealui și că se caută soluții pentru ca această masă caldă să le poată fi oferită în continuare: „Vreau să vă spun că ieri, la biserică, am vorbit despre dumneavoastră. Le-am spus credincioșilor că pot să doneze pentru a asigura o masă de prânz în fiecare zi celor care au mai mare nevoie și sunt convins că toți credincioșii prezenți la biserică au fost darnici”.

Prezența Prea Sfinției Sale a făcut ca beneficiarii cantinei să i se adreseze într-un mod familiar, întrucât se știe deja faptul că aceste întâlniri decurg într-un mod firesc, cu multe zâmbete și înseninează privirile și sufletele celor nevoiași, care au nevoie nu doar de hrană, ci și de mângâiere, precum a afirmat și Papa Francisc: „prima marginalizare de care suferă cei săraci este cea spirituală”.

Așadar, această a V-a Zi Mondială a Săracilor ne apropie mai mult de cei deznădăjduți și singuri, încurajându-i că nu trebuie să abandoneze lupta pe care o duc zilnic cu neajunsurile și greutățile lor. Totodată, această zi ne reamintește de fragilitatea condiției umane, de vulnerabilitățile cărora nu știm să le facem față și de imposibilitatea de a reuși, fără sprijin din partea celorlalți, să ne depășim situațiile de dezechilibru major pe care le întâmpinăm.

Mulțumim Prea Sfinției Sale Virgil că a ales să fie alături de beneficiarii noștri!

Teodora BODA
Asistent social practicant

Pr. Cristian F. SABĂU

Recomandare de lectură:

Cărțile biblistului Brant Pitre

Profesorul Brant Pitre este un biblist american original și bine documentat, ce scrie excepțional. Exprimă idei extraordinare, care circulă doar între savanți, doar că o face într-un limbaj simplu, pe înțelesul publicului larg. L-am întrebat pe un bun prieten, profesor de biblic, ce părere are despre cărțile acestuia; mi-a răspuns că, pentru un biblist, acestea nu aduc nimic nou, însă le recomandă tuturor. Și eu la fel! De altfel conțin baza credinței noastre catolice, solid argumentată biblic. Originalitatea lui este doar pentru noi, cititorii de astăzi: prin faptul că reface contextul străvechi și pune laolaltă pasaje, citindu-le pe unele la lumina celorlalte, reface înțelesuri familiare oamenilor din antichitate, dar care apar inedite și uimitoare pentru cei de azi.

Dintre particularitățile lui Brant Pitre, amintesc îndeosebi trei:

1) nu doar că scrie foarte bine, pe înțelesul oricui, ci este și neobișnuit de interesant. Asemenea romanelor de bună calitate, autorul lansează ipoteze și își încheie capitolele în așa fel încât abia aștepți să vezi cum continuă. Pe măsură ce oferă răspunsul la o întrebare, acesta formulează alte noi interogații, ținând trează atenția cititorilor. Cărțile se aseamănă întrucâtva cu cele de dezvoltare personală: se pornește de regulă de la un fapt autobiografic concret, ce i-a stârnit autorului nedumeriri și a impulsionat studiul;

2) când vorbește despre Isus și Maria nu o face, cum ne-am așteptat, citând exclusiv Noul Testament, ci și Vechiul. Nu doar pentru măsura în care Aceștia împlinesc profeții ori alegorii ale Vechiului Legământ, ci autorul ne ajută să privim din prisma unui evreu din sec. I: dinamica se schimbă radical atunci când interpreți, vezi și auzi cu ochii unui iudeu de acum două milenii - cuvinte, gesturi ori întâmplări;

3) Pitre completează perspectiva cititorilor cu afirmații din scrieri iudaice și din Părinții Bisericii (importanți pentru noi îndeosebi pentru apropierea lor cronologică față de epoca lui Isus și pentru a vedea cum au fost interpretate determinate afirmații biblice la începuturile Bisericii). Dintre scrierile iudaice antice pe care autorul le folosește amintesc: a) Manuscrisele de la Marea Moartă (colecție de scrieri evreiești copiate cândva între secolul II î.C. și 70 d.C.); b) Apocrifele Vechiului Testament (serie vastă de scrieri atribuite unor scriitori antici precum Enoh, Ezra, Baruh și alții. Se întind din secolul II î.C. până în secolul IV d.C.); c) Lucrările istoricului și fariseului evreu Iosif Flavius

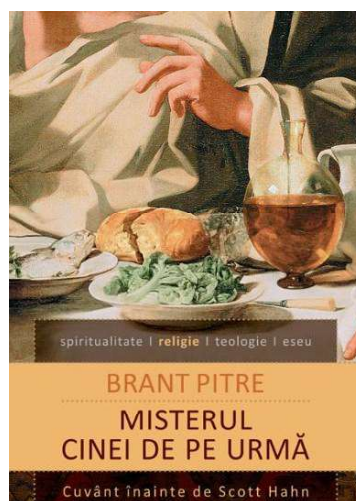
(secolul I d.C.); d) Mișna și Tosefta (două mari colecții de tradiții orale ale rabinilor evrei care au trăit între 50 î.C. și 200 d.C.); e) Targumurile (vechi traduceri și parafraze din ebraică în aramaică ale cărților Bibliei); f) Talmudul babilonian (o compilație vastă de tradiții ale rabinilor evrei - opinii legale și interpretări biblice sub forma unui lung comentariu la Mișna - scrise între 220 și 500 d.C.); Midrașim Rabbah (comentarii iudaice antice la diferite cărți ale Bibliei atribuite unor rabini care au trăit în vremea Mișnei și a Talmudului).

O altă caracteristică pozitivă a lucrărilor este că autorul îl lasă pe cititor să se confrunte cu toate aceste texte străvechi. În diferitele pasaje citate, sunt redată în italic frazele ce prezintă interes. Având disponibil un astfel de fundal, informațiile biblice capătă o nouă relevanță, mult mai bogată.

Experiența didactică, de la catedră, se vede în modul de a scrie a lui Pitre. Înainte de a furniza un răspuns, întotdeauna acesta lansează o întrebare și creează contextul a ceea ce urmează. Așa cum el însuși o mărturisește, numeroase intuiții i-au venit în clasă, cu studenții, ori au fost sugerate chiar de aceștia.

În ciuda faptului că este totuși tânăr, Pitre a publicat (în engleză) numeroase volume. În România, editura Humanitas a tradus și tipărit patru dintre operele lui. Stocurile unora dintre cărți s-au epuizat rapid, ca dovadă că erau foarte căutate și valoroase. Din fericire Editura a făcut reprint, iar acum sunt iarăși disponibile toate patru. Le amintesc și le voi analiza în ordinea anului tipăririi în română:

1. *Misterul cinei de pe urmă* (2016). Tradusă în

română de sr. Monica Broșteanu, cartea se ocupă cu găsirea unor răspunsuri biblice la misterele Trupului și Sângelui Domnului, transformate tainic la Sf. Liturghie din pâinea și vinul depuse pe altar. „Tocmai rădăcinile iudaice ale cuvintelor lui Isus ne vor da posibilitatea să descoperim secretul identității Lui și ce a vrut să

(continuare în pag. 11)

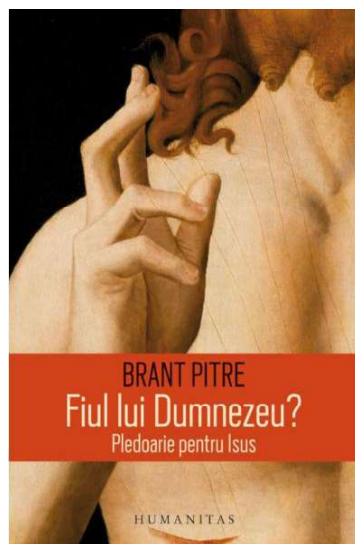

Dr. BRANT PITRE (n. 1975)
Profesor de biblic la Institutul „Augustinian” - Denver (SUA).
Căsătorit, tată a 5 copii

(urmare din pag. 10)

spună când le-a zis ucenicilor: «Luați, mâncați, acesta este trupul meu»» (pag. 21). Cartea conține informații extrem de captivante: de ce Euharistia NU este o formă de canibalism, despre Paști, despre mană, despre multiplele potire la Cina cea de Taină. Nu lipsesc elemente deosebit de interesante despre Liturghie, Binecuvântarea Euharistică ori misterul persoanei lui Isus.

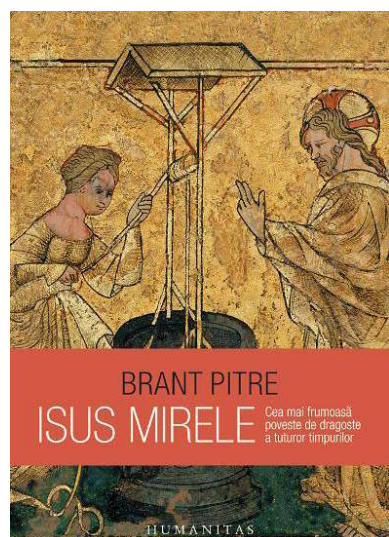
2. Fiul lui Dumnezeu? Pledoarie pentru Isus

(2017). Tradusă în română de d-na Tatiana Niculescu, cartea este bazilară pentru credința noastră. Pornind de la întrebarea: „Mincinos, nebun, Dumnezeu sau legendă?”, autorul oferă răspuns la chestiunea dacă Isus a crezut cu adevărat despre sine că este Dumnezeu. Contrar a ceea ce se credea – că numai în evanghelia după Ioan este consemnată dumnezeirea lui Isus-, Pitre

demonstrează clar că și în cele sinoptice (Matei, Marcu, Luca), Isus spune sau înfăptuiește lucruri care dau de înțeles că El credea despre sine și era cu adevărat Dumnezeu. „Pot invoca toate dovezile istorice care duc la concluzia că Isus din Nazaret a susținut că este mult așteptatul Mesia al evreilor, Fiul ceresc al Omului și Fiul lui Dumnezeu. [...] Cel puțin așa pare să fi gândit Isus” (pag. 224).

Adesea, în paginile acestei cărți, Pitre contestă și răspunde feluritor afirmații ale lui Bart Ehrman, un renumit biblist celebru în lumea științifică, ale cărui cărți Pitre le-a citit câtă vreme era student.

3. Isus Mirele. Cea mai frumoasă poveste de dragoste a tuturor timpurilor (2018)

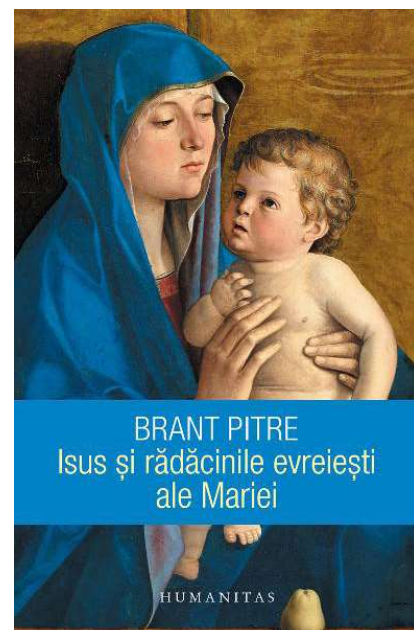
Tradusă de aceeași d-nă Tatiana Niculescu, cartea se structurează pe o imagine adesea vehiculată, însă prea puțin aprofundată, deci inedită: „trebuie să vedem ce ascund aceste cuvinte controversate: [...] Cris-

tos ca mire, Biserica drept mireasă, iar răstignirea lui Isus ca un fel de nuntă evreiască din vechime în care El a «iubit-o» și s-a «dat pe sine» pentru mireasa lui. [...] Din punctul de vedere [al apostolului Pavel], chinurile și răstignirea lui Isus pe muntele Calvarului sunt o expresie a iubirii de logodnă” (pag. 14).

Cu o logică impecabilă, cartea dezvăluie detalii surprinzătoare: deja amintita paralelă dintre crucificarea-nuntă, prezentarea femeii samarinene drept mireasă și a conversației de la fântână ca o întâlnire premergătoare unei logodne, etc.

4. Isus și rădăcinile evreiești ale Mariei (2020).

Tradusă în română de sr. Monica Broșteanu, este o carte despre Fecioara Maria. Conține o listă de argumente biblice despre cultul Maicii Domnului, ce ne prind bine atât personal, cât și pentru dialogul cu protestanții/neoprotestanții sau cu oricine pretinde că venerarea Fecioarei și dogmele mariane nu au fundament scripturistic. În mod interesant, cultul Născătoarei de Dumnezeu nu este argumentat pornind atât de la Noul, cât de la Vechiul Testament; cinstirea dată Maicii Domnului de creștinii catolici și ortodocși nu poate fi înțeleasă în afara Vechiului Legământ. Pitre aduce și mărturii asupra

cultului marian în Biserica din primele secole. Citind și pricepând cum stau lucrurile în Scriptură, se înțeleg motivele cinstirii Fecioarei Maria și cât de neîntemeiate (...dacă nu chiar ridicole!) sunt afirmațiile celor care susțin că această evlavie nu ar avea fundament biblic.

Autorul ia pe rând toate dogmele mariane (precum și alte teme de acest gen prezente în Biserică), arătându-le ancorarea scripturistică. Nu există creștinism real fără a o cinsti pe Fecioara Maria!

* * *

Toate aceste patru cărți nu pot fi epuizate cu o singură citire: întâia dată are loc în cititor bucuria descoperirii, însă - fiind atât de bogate în informații - acestea se vor sedimenta prin lecturi ulterioare.

Hirotonire de preoți în Eparhia de Oradea

În Duminica a XXVI-a după Rusalii, când Biserica a sărbătorit și *Intra-rea Maicii Domnului în Templu*, Parohia Greco-Catolică "Sfânta Treime" din Șimleu Silvaniei, județul Sălaj, s-a bucurat de hirotonirea întru preoție a doi dintre fii ei spirituali. Prin punerea mâinilor Preasfințitului Virgil Bercea, episcop greco-catolic de Oradea, diaconii Antoniu-Iulian Suci și Adrian-Constantin Ardelean au primit harul Preoției. Alături de PSS Virgil, la altar au fost prezenți și Pr. Antoniu Chifor – vicar eparhial cu preoții, Pr. Gheorghe Țurcaș – vicar foraneu al Silvaniei, Pr. Nicolae Bodea – protopop de Șimleu și parohul comunității, Pr. Florin Mărincean – viceparoh, Pr. Mircea Ardelean – paroh al comunității din Cehei, precum și alți preoți din Eparhia de Oradea și Arhiepiscopia de Blaj.

Răspunsurile din cadrul liturghiei au fost date de Corul *Bunavestire-Francisc Hubic* și *Schola Cantorum*, corul Seminarului Greco-Catolic din Oradea, reunite sub bagheta Maestrului Radu Mureșan.

În cuvântul de învățătură, PSS Virgil Bercea și-a exprimat bucuria de a se afla în mijlocul comunității din Șimleu, unde cei doi candidați la preoție au crescut, au studiat și s-au format, iar astăzi, primesc cel mai mare dar pe care îl poate oferi Dumnezeu, acela al Preoției.

Făcând o paralelă cu Sărbătoarea Intrării în Templu a Maicii Domnului, preasfinția sa a continuat: „Sunt trei lucruri care o caracterizează pe Maica Domnului și care trebuie să rămână în sufletul și mintea noastră: darul, perseverența și bucuria. Părinții Fecioarei

Maria primesc un **dar** din partea Domnului, pentru ca apoi Ioachim și Ana să îl restituie Domnului; la fel cum face fiecare părinte atunci când, prin Botez, restituie darul primit de la Dumnezeu. În viața ei, Maica Domnului a fost și este un dar constant pentru noi, pentru că ea ni-l aduce pe Domnul. Apoi, Maica Domnului a avut o **perseverență** și o **tenacitate** extraordinară în întreaga ei viață: de la prezentarea în Templu, de la venirea îngerului, de la urmarea lui Cristos pe drumul crucii, până la Înălțare și Coborârea Spiritului Sfânt. Al treilea lucru care o caracterizează pe Fecioara Maria este **bucuria**. Bucuria părinților când au primit-o, bucuria Lui Simeon și a Anei când o primesc în Templu, bucuria Mariei când îngerul îi vestește Vestea cea mare și, după aceea, bucuria care, deși trece printr-o tristețe foarte mare, la Învierea lui Isus.

Îi vedem pe acești doi tineri care acum pășesc pe un drum. Care trebuie să fie drumul lor? Drumul dăruirii, al perseverenței și al bucuriei. Ei astăzi primesc un dar care apoi, cu prima liturghie pe care o vor celebra, devine dăruire pentru că îl coboară pe Cristos pe altar. Preotul este luat din lume pentru a fi restituit lumii. Preotul-dar care se dăruiește și se oferă; care arde pe altarul lui Cristos și care ni-l aduce pe Cristos; Preotul care ne sfințește; Preotul care ne însoțește de la naștere până la mormânt; Preotul care ne mângâie și care ne bucură. Aceasta este perseverența preotului; aceasta este rugăciunea preotului; aceasta este dăruirea lui. El este și va rămâne mereu un dar al Domnului pentru noi; el perseverează în rugăciune și se oferă nouă. Și toate acestea cu bucurie. Bucuria de a-L avea în suflet pe Domnul și a trăi această bucurie în fiecare zi. Bucuria prezenței vii a lui Cristos în sufletul lui, ca, mai apoi, să îl transmită celorlalți.”

(continuare în pag. 15)

Hirotonire diaconală în Catedrala "Sfântul Gheorghe" din Canton

Duminică, 17 octombrie, 2021, la Catedrala "Sfântul Gheorghe" din Canton, Ohio, Preasfinția Sa John Michael Botean a celebrat Sfânta Liturghie arhierescă în prezența a aproximativ 100 de credincioși.

În predica Sa, PSS John Michael a evidențiat citirile zilei și subliniat importanța slujirii diaconale în viața Bisericii.

În acest context, un moment important al liturghiei a fost marcat de hirotonirea diaconală a ipodiatonului Viorel Bădiceanu. După cântarea *Axionului*, acesta a fost condus în Altarul bisericii prin Ușile Împărătești, semnificând aducerea la slujirea jertfei lui Cristos. Aici a înconjurat Sfânta Masă de trei ori, sărutând de fiecare dată cele patru colțuri ale ei și mâna episcopului, omoforul și epigonatul.

Ritualul înconjurării Altarului arată că viața, preocuparea și iubirea diaconului se va concentra neîntrerupt în jurul lui Cristos prezent pe Sfânta Masă. Plecăciunile, sărutarea mâinii drepte a episcopului, a omoforului și a epigonatului semnifică ascultarea pe care diaconul o va avea față de arhieru – reprezentant văzut al lui Cristos pe pământ.

A urmat momentul îngenuncherii cu piciorul drept și plecarea capului pe Sfânta Masă – simbol al predării ca jertfă vie lui Dumnezeu, Preasfinția Sa rostind rugăciunile investirii într-un diaconat.

La finalul Sfintei Liturghii, noul diacon, Viorel Bădiceanu a fost prezentat oficial în fața comunității de către PSS John Michael și felicitat pentru pasul important realizat în slujirea clerului și credincioșilor greco-

catolici din teritoriul Nord-American.

Părintele Diacon **Viorel Bădiceanu** s-a născut la 14 septembrie 1960, în Caransebeș. Este absolvent al Facultății de Muzică a Universității Transilvania din Brașov, specializarea Interpretare Muzicală, promoția 1995 și al Facultății de Teologie Greco-catolică (Licență și Master) din cadrul Universității Babeș-Bolyai din Cluj, Departamentul Oradea, promoția 2018. A desfășurat o bogată activitate artistică și pedagogică, atât în România, cât și în Europa și Statele Unite. Din 2018 face parte din echipa Eparhiei "Sfântul Gheorghe" din Canton, ca Secretar al Preasfinției Sale John-Michael Botean.

Biroul de presă al Episcopiei îi urează felicitări diaconului Viorel Bădiceanu.

Ne rugăm Bunului Dumnezeu să îi călăuzească pașii în împlinirea vocației lui!

www.romaniancatholic.org

(urmăre din pag. 14)

La sfârșitul liturghiei, cei doi nou-hirotoniți au oferit binecuvântarea lor Preasfințitului Virgil, preoților prezenți și tuturor celor prezenți, mulțumind, totodată, tuturor celor care au contribuit la educația și formarea lor.

Le dorim celor doi nou-hirotoniți mult har în slujirea care îi așteaptă și fie ca, cuvintele alese pentru acest eveniment să îi însoțească mereu în viața și slujirea lor.

Biroul de presă

Iulian Antoniu Suciu s-a născut la data de 22 aprilie 1993 în orașul Șimleul Silvaniei din județul Sălaj. În perioada 2012-2016 a început studiile în cadrul Facultății de Teologie Greco-Catolică, specializarea Teologie Pastorală, din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” Cluj Napoca, Departamentul Oradea, făcând parte, totodată, din comunitatea Seminarului Greco-Catolic „Sfinții Trei Ierarhi, Vasile, Grigore și Ioan” din Oradea. După finalizarea studiilor, la nivel licență,

a fost admis la Universitatea Pontificală Gregoriană din Roma, unde a urmat cursuri de licență în Teologie Biblică, pe care le-a finalizat în anul 2020. Este căsătorit din anul 2021 și, din același an, ocupă funcția de Administrator al Seminarului Teologic Greco-Catolic.

Adrian Constantin Ardelean s-a născut la data de 17 februarie 1982 în orașul Șimleul Silvaniei. În perioada 2000-2003 a urmat studii în Teologie Pastorală la Facultatea Greco-Catolică din Oradea, făcând parte din comunitatea Seminarului orădean. În anul 2003, a fost admis la studii în Statele Unite ale Americii, în urma unui program studentesc. Se întoarce în România în anul 2008, când se va înscrie la Facultatea de Drept și Administrație Publică din București. Este căsătorit din anul 2013. În 2016, își reia studiile la Facultatea de Teologie din Oradea. Din anul 2018, începe studiile în Teologie Biblică, la Cluj, făcând parte din comunitatea Seminarului „Ioan Evanghelistul” din Cluj Napoca. În anul 2020 și-a finalizat oficial studiile în teologie.

Vizita pastorală a PSS Virgil la Ioaniș

În Duminica *Vindecării demonizatului din tinutul Gherghesenilor*, din 24 octombrie a.c., am avut bucuria de a-l avea în mijlocul nostru pe PSS Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea, cu ocazia sfințirii lucrărilor de renovare a casei parohiale.

Vizita Preasfinției Sale a început cu săvârșirea Sfintei Liturghii în biserica Parohiei Greco-Catolice "Sfântul Mucenic Gheorghe", din Ioaniș. Alături au concelebrat preacucernicul Părinte protopop Zima Zorel, Părintele paroh Ilea Valentin, Părintele diacon Grațian Guiăș și ipodiaconul Crăciun Marius, în prezența credincioșilor parohiei noastre.

PSS Virgil a transmis încurajări și binecuvântări, vorbind celor prezenți, cu liniștea și căldura cu care ne-a obișnuit și cu care întâmpină orice suflet. Vizita Preasfinției Sale, aduce bucurie, încredere și îndemnul de a merge înainte.

Aducem mulțumiri lui Dumnezeu, Preacuratei Fecioare Maria și tuturor puterilor cerești, precum și Preasfinției Sale pentru prezența în mijlocul nostru, pentru dragostea și părinteasca cercetare.

Biroul Parohial

Parohia din Drighiu a fost vizitată de părintele vicar cu preoții

În Duminica a XXIII-a după Rusalii, Părintele Antoniu Chifor, vicarul eparhial cu preoții, a celebrat Sfânta Liturghie la Drighiu, în Jud. Sălaj, localitate situată în inima munților Plopiș.

Alături de dânsul, au fost prezenți la masa altarului Pr. paroh Ciprian Burdaș (care administrează și parohia vecină, Halmășd) și Pr. Vasile Pop, din parohia Iaz. Liturghia s-a celebrat în noua biserică, aflată în construcție din anul 2015 și care va fi sfințită anul viitor.

Ca reprezentant al Preasfințitului Virgil, părintele vicar a transmis salutul și binecuvântarea Preasfinției Sale, precum și dorința și speranța de a-i întâlni pe credincioșii parohiei, la momentul mult așteptat al sfințirii noii biserici.

La finalul liturghiei, Părintele Ciprian, în nu-

mele comunității, i-a mulțumit părintelui vicar pentru prezență și pentru binecuvântarea adusă parohiei în numele Preasfințitului Virgil.

Biroul de Presă

Sfințirea statuii Sfintei Fecioare la Marghita

În Duminica a XXV-a după Rusalii, Părintele Vicar General al Eparhiei de Oradea – Mihai Vătămănelu, împreună cu Părintele Vicar cu preoții – Antoniu Chifor, au celebrat Sfânta Liturghie în Parohia greco-catolică din Marghita.

În cuvântul de învățătură din timpul Liturghiei, părintele vicar a transmis salutul și binecuvântarea PS Virgil și le-a vorbit celor prezenți despre rolul nostru de samariteni milostivi în societatea actuală.

După Sfânta Liturghie, celebrată împreună cu Pr. Gheorghe Liț, parohul comunității și Pr. Cristian Bălănean, părintele vicar general a binecuvântat statuia Sfintei Fecioare și, toți împreună, au consacrat comunitatea și orașul ocrotirii Maicii Domnului. Statuia a fost amplasată într-un loc amenajat de parohie, pentru ca toți credincioșii care doresc să se închine, să o poată face.

Biroul de Presă

Parohia Sântandrei în sărbătoare

Duminică, 7 noiembrie 2021, după doi ani de lucrări de restaurare, ne-am întors în biserica noastră „îmbrăcată în haină nouă” printr-un proiect pe fonduri europene prin AFIR, pentru a-I aduce mărire și mulțumire Domnului, cu o zi înainte de hramul bisericii noastre, „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril” din Parohia Greco-Catolica Sântandrei.

Părtași la bucuria celor peste 100 de credincioși care au reușit să participe la acest eveniment au fost și părintele vicar general Mihai Vătămanelu, care a condus oficiul liturgic, părintele protopop Gavril Bubo, părintele Oprea Ionuț și doi preoți italieni însoțiți de don Alfredo Savoldi, președintele Associazione Chiese dell'Est Onlus din Italia.

Vă așteptăm cu drag la biserică, în pacea și lumi-

na din casa Tatălui Ceres!

Pr. Avram ROMULUS

Noaptea arestărilor

În seara zilei de joi, 28 octombrie 2021, a avut loc la Catedrala Greco-Catolică „Sfântul Nicolae” din Oradea, comemorarea arestării Episcopilor greco-catolici martiri, beatificați de Sfântul Părinte Papa Francisc la Blaj, în 2 iunie 2019. Evenimentul supranumit și „Noaptea arestărilor”, care are loc în fiecare an, dorește să trezească în inimile credincioșilor amintirea dureroasă a tuturor întâmplărilor petrecute în faza incipientă și imediat următoare a instaurării regimului ateu comunist în România.

În 27/28 octombrie 1948, episcopii noștri au fost arestați. Aceștia erau Valeriu Traian Frențiu, Episcopul de Oradea-Mare, Iuliu Hossu, Episcopul de Cluj-Gherla, Ioan Bălan, Episcopul de Lugoj, Alexandru Rusu, Episcop de Maramureș, Ioan Suci, Episcop și Administrator Apostolic al Arhiepiscopiei de Alba Iulia și Făgăraș. La 29 octombrie, a fost arestat și Vasile Aftenie, Episcop auxiliar de București și Tit Liviu Chinezu, protopop de București.

În predica sa din 19 mai 1991, în Catedrala Mică Rome a Blajului, Cardinalul Alexandru Todea spunea: „Noi nu am suferit pentru viața economică, nici pentru activitatea politică. Am suferit pentru credință! Asta-i deosebirea față de toată suferința care a fost pe pământul acesta – și care a fost foarte multă! – suferința pentru credință și, mai ales, pentru Capul Bisericii! Am fost puși în situația: ori te lepezi de Roma Catolică, ori te așteaptă Siberia și toate închisorile! Și Blajul, în fruntea Bisericii Române Unite cu Roma, a răspuns prin glasul Episcopului arhangel Ionel Suci: «Mai bine murim decât să trădăm! Astea-s convingerile noastre!»”, întocmai cunoscutei formulări a Cardinalului Iuliu Hossu: „Credința noastră este viața noastră”

În Catedrala Sf. Nicolae din Oradea, seara dedi-

cată comemorării a început prin vizionarea unui documentar despre Fericitul Episcop Valeriu Traian Frențiu, bunul păstor al Eparhiei de Oradea Mare, care a fost arestat în seara de 28 octombrie 1948. Materialul video a fost realizat de către Episcopia noastră la aniversarea unui an de la beatificarea episcopilor martiri.

După vizionarea filmului, care a evidențiat meritele deosebite ale Fericitului Frențiu, Părintele Rector al Seminarului Greco-Catolic „Sfinții Trei Ierarhi” a celebrat Acatistul Fericiților Episcopi Martiri, fiind susținut de către corul Seminarului, dirijat de către Maestrul Radu Mureșan. Pe tot parcursul serii, moaștele a patru dintre cei șapte episcopi martiri au fost expuse spre venerare în Catedrala orădeană.

În final, Preasfințitul Virgil Bercea, Episcopul Greco-Catolic de Oradea, a ținut un cuvânt de învățătură, surprinzând momentele întunecate din 1948 și mulțumind lui Dumnezeu pentru exemplul Fericiților Martiri de statornicie în credință, în fața prigoanei comuniste. Aceștia sunt pentru noi toți un exemplu de urmat în trăirea și apărarea credinței. Felul în care ei au făcut acest lucru a înnobilit Biserica noastră.

Fericiților episcopi martiri, cu rugăciunile voastre țineți aprinsă flacăra speranței Bisericii; Voi care, pentru a fi asemănători lui Isus, ați primit cu răbdare să luați parte la agonia și la Crucea lui, și, în unire cu Inima neprihănită a Maicii Sfinte, ați așteptat cu încredere bucuria Învierii, însoțiți-ne cu ajutorul vostru, ca să primesc harurile de care avem nevoie. Ocrotiți-ne întotdeauna să facem binele, să putem ierta și să iubim Adevărul lui Hristos, singurul în stare să ne facă liberi. Amin!

Andrei ALEXA, Anul III
Dominic CHIVARI, Anul IV
www.seminaroradea.ro

Comemorarea lui Corneliu Coposu la Bobota

În Bobota Sălajului a fost din nou comemorat cel ce reprezintă nu numai simbolul acestei localități, ci și cel ce și-a pus o puternică amprentă atât asupra modului de a se face politică în România, cât și a felului în care și-a urmat și asumat credința și vocația, miercuri 11 noiembrie 2021.

Cu ocazia împlinirii a 26 de ani de la trecerea sa la cele veșnice, chiar dacă perioada în care ne aflăm nu a permis organizarea evenimentului cu un număr mare de participanți, am avut totuși în mijlocul nostru reprezentanți ai oficialităților locale și județene, precum și ai Bisericii Greco-Catolice.

În deschiderea evenimentului, a fost oficiată Liturghia în capela greco-catolică, avându-l ca celebrant principal pe Părintele protopop al Șimleului, Nicolae Bodea, concelebranți fiind Pr. Cristian Borz de la Bădăcin și Pr. Orest Nichita, paroh al comunității locale din Bobota.

După Sf. Liturghie, ne-am deplasat la monumentul închinat Seniorului Coposu, aflat în fața Complexului Șincai-Coposu, din Bobota, unde a avut loc comemorarea propriu-zisă.

Mai întâi s-a oficiat un parastas de comemorare, celebrat de către cei trei preoți menționați, după care a urmat depunerea de coroane de flori la monumentul închinat lui Corneliu Coposu, din partea Consiliului Județean Sălaj, a Primăriei Bobota, a Inspectoratului Școlar județean și a Școlii din Bobota, precum și din

partea Bisericii Greco-Catolice.

În continuare, au avut loc câteva alocuțiuni din partea participanților, luând cuvântul pr. Protopop Bodea Nicolae, apoi Dl. Marin Pop, de la Muzeul județean Sălaj, autorul monografiei localității Bobota și Dl. Paul Maghiu, Administrator Public al Județului Sălaj.

Ne-am bucurat să-l avem în mijlocul nostru și pe dl. primar al Bobotei, Dorin Gorgan, care ne-a asigurat de sprijinul său pentru ca aceste acțiuni, nu numai să continue, dar și să-și recapete amploarea avută în anii trecuți.

Chiar dacă au existat și în acest an impedimente generate de situația pandemică în care ne aflăm, s-a reușit totuși a se menține vie memoria Seniorului, în localitatea care a devenit cunoscută în întreaga țară, datorită personalității sale marcante.

Pr. Orest NICHITA

Curs de formare pentru preoții debutanți din Eparhia de Oradea

La inițiativa Vicariatului pentru Cler al Episcopiei Greco-Catolice de Oradea și cu binecuvântarea PS Virgil Bercea, s-a desfășurat cursul de formare pentru preoții debutanți din Eparhia de Oradea, în perioada 20-22 octombrie 2021. Întâlnirea, moderată de Pr. Antoniu Chifor – vicarul cu preoții al Eparhiei, s-a desfășurat în format *online*.

Miercuri, 20 octombrie, coordonatorul întâlnirii a fost Pr. Iulian Palas, parohul Bisericii Sfântul Anton de Padova – Carei, și expert în domeniul financiar, care le-a vorbit preoților prezenți despre chestiunile legate de administrația financiară bisericească, ajutându-i astfel să înțeleagă legile și practicile referitoare la administrarea bunurilor de care dispun parohiile.

Joi, 21 octombrie, cursul a fost condus de Pr. Răzvan Vasile, vicarul judecătoresc al Eparhiei de Oradea, care a aprofundat problemele legate de Dreptul Canonic al Bisericii, clarificând anumite chestiuni referitoare la administrarea sacramentelor și la practica liturgică.

Vineri, 22 octombrie, în ultima zi destinată cursului, Pr. Cristian Bălănean, avocatul Episcopiei Greco-Catolice de Oradea, explicând într-o manieră clară

și rezumativă legile civile referitoare la administrarea și retrocedarea bunurilor Bisericii Greco-Catolice, a exemplificat prin documente, modalitatea de acțiune în ceea ce privește aceste acțiuni legislative.

Participanții s-au bucurat de prezența permanentă a PSS Virgil și a Pr. Mihai Vătămănelu – vicarul general al Eparhiei, care i-au încurajat și mobilizat în noua misiune care le-a fost încredințată, aceea de păstori de suflete și administratori ai bunurilor Bisericii.

Mulțumind organizatorilor pentru acest curs, îl rugăm pe Bunul Dumnezeu să le fie sprijin și alinare în problemele și provocările noii misiuni.

Biroul de Presă

Sesiunea ordinară de toamnă a Sinodului Episcopilor Bisericii Române Unită cu Roma, Greco-Catolică, Blaj, 29 octombrie 2021

Episcopii Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolice, s-au reunit în sesiune sinodală de toamnă în data de 29 octombrie 2021, sub președinția Preafericirii Sale Cardinal Lucian Mureșan. Datorită situației sanitare, lucrările s-au desfășurat în modalitate on-line.

În centrul discuțiilor s-a aflat tema sinodalității, în vederea pregătirii celei de a XVI-a Adunări Generale Ordinare a Sinodului Episcopilor cu tema „Pentru o Biserică sinodală: comuniune, participare și misiune” și implementarea acestui parcurs în Eparhiile Bisericii Române Unite.

În mod excepțional, datorită suprapunerii cu Sărbătoarea Înălțării Domnului în anul 2022, Sinodul transferă celebrarea Sărbătorii Episcopilor Martiri Greco-Catolici în ziua de duminică, 5 iunie.

De asemenea, o atenție deosebită a fost acordată pastorației familiilor, precum și altor teme pastorale, liturgice și canonice.

Sinodul Episcopilor Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolice, își exprimă compasiunea pentru cei aflați în suferință datorită pandemiei de coronavirus și transmite tuturor un mesaj de încurajare și

de speranță. Urmând exemplul Sfântului Părinte Papa Francisc, Biserica Greco-Catolică își îndeamnă fiii la rugăciune, la vaccinare și la respectarea cu strictețe a tuturor măsurilor necesare.

Următoarea Sesiune sinodală ordinară se va desfășura în perioada 6-8 iunie 2022 la Blaj, sediul Arhiepiscopului Major.

Notar
Pr. Liviu URSU

Seară de rugăciune și pregătire pentru Postul Crăciunului

În Parohia „Sfânta Treime” din Șimleu Silvaniei a avut loc o seară de rugăciune și pregătire pentru Postul Crăciunului, sâmbătă, 13 noiembrie 2021, începând cu ora 17.00.

La început a fost un moment de rugăciune penitențială, condus de părintele protopop și paroh, Nicolae Bodea. A urmat o meditație ținută de Părintele Florian Gui.

Părintele Florian a încadrat acest moment pe care l-a numit „un timp de har” în contextul itinerarului Bisericii Universale, care în acest An Pastoral dă o atenție mai mare familiei cu ajutorul documentului „Amoris Laetitia”. De asemenea, a amintit că în Episcopia de Oradea acest an pastoral este dedicat și Fericitului Episcop Valeriu Traian Frențiu la 110 ani de episcopat, 100 de ani de episcop al Oradei și 70 de ani de la moartea în închisoarea de la Sighet.

Părintele Florian a mai subliniat că Postul Crăciunului nu este o țință, ci este un drum spre o țință, Nașterea Domnului fiind, de altfel, Sărbătoarea Familiei și a Bucuriei. De aceea, starea generală trebuie să fie de bucurie, cu bucurie pregătim sufletul, cu bucurie facem fapte bune.

Au urmat Adorația Euharistică și Rozarul meditat, conduse de Părintele Florin Mărincean, timp în care mulți s-au spovedit. Apoi s-a celebrat Sfânta Liturghie,

urmată de multe cântece și o agapă fraternală.

Mulțumim preoților, Nicolae Bodea și Florin Mărincean, precum și credincioșilor din Parohia Șimleu!

Mulțumim și celorlalți preoți: Pr. Mircea Ardelean, Pr. Ionuț Costas, Pr. Gavril Șandor și Pr. Florian Gui pentru participare și suportul spiritual!

Mulțumim credincioșilor și tinerilor din parohie și protopopiat, precum și celor sosiți din: Oradea, Timișoara, Zalău, Reghin; mulțumim Surorilor din Zalău și „pelerinilor”! Fiecare participant a contribuit în felul său la un moment spiritual deosebit.

Mulțumim Domnului pentru toate harurile primite!

Parohia Șimleu

Comunități unite în Bihor

Noi, **Municipiul Marghita**, în parteneriat cu **Asociația Kécenlét**, **Asociația Caritas Eparhial Oradea** și **Skyhøyt Live Scene** din Norvegia, am inițiat un proiect integrat cu titlul **Dezvoltare locală pentru comunități dezavantajate din Județul Bihor – Comunități unite în Bihor**. Ne dorim ca, prin acest proiect, să ajutăm comunitățile noastre să fie mai unite, mai dezvoltate, mai fericite.

Proiectul beneficiază de un grant în valoare de **816.918 Euro** oferit de Norvegia prin *Granturile Norvegiene în cadrul Programului Dezvoltare locală*.

Obiectivul

Obiectivul proiectului este de a crește gradul de utilizare a serviciilor sociale de către grupuri vulnerabile din 2 comunități dezavantajate socio-economic din Județul Bihor, și creșterea nivelului de satisfacție al acestora cu privire la calitatea serviciilor, pentru creșterea calității vieții acestora pe termen lung.

Unde?

Acest parteneriat public-privat reprezintă o abordare fără precedent în zona-țintă și este adaptată nevoilor și în beneficiul populației locale a satului Cheț, parte a unității administrative-teritoriale Marghita, și a Comunei Finiș.

Cum și pentru cine?

Acordăm:

- servicii de afterschool unui număr de 150 copii, cu implicarea familiilor lor (115 părinți/bunici)
- servicii de ocupare pentru 140 tineri cu vârste cuprinse între 15 și 24 de ani, inclusiv tineri care nu urmează nici un program educațional sau de formare profesională și șomeri, respectiv persoane inactive
- servicii sociale pentru 80 de vârstnici din Cheț
- servicii socio-medicale pentru toți participanții la proiect.

Și nu facem asta oricum, ci formându-ne echipele în lucrul cu comunitățile utilizând modelul practicii lor restaurative.

Durată de implementare

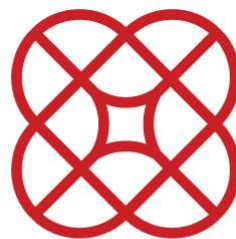
Ne-am început împreună călătoria la 1 septembrie 2021 și va dura 30 de luni.

Anunțuri

Conferința de lansare a proiectului a avut loc în data de 13/10/2021 la Marghita cu participarea tuturor celor 4 parteneri de proiect.

Detalii

Pentru informații oficiale despre Granturile SEE sau Norvegiene, accesați www.eeagrants.ro.

COMMUNITY

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

PROGRAMUL
DEZVOLTARE
LOCALĂ

MUNICIPIUL
MARGHITA

<https://marghita.ro/>

SKY
HØYT
LIVE SCENE

ASSOCIATION
Kécenlét
EGYESÜLET

Caritas
Eparhial Oradea

Contact

Tel.: 0752 034 424

E-mail: proiect4042@gmail.com

Facebook: Comunități unite în Bihor

Material realizat cu sprijinul financiar al Granturilor Norvegiene 2014 – 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor.

Lucrând împreună pentru o Europă verde, competitivă și incluzivă
www.eeagrants.ro, www.frds.ro